

Til Mandal videregående skole
Velkommen på skolebesøk i vandreutstillinga:

«Det snakker vi ikke om! Familiehemmeligheter etter krigen»

Utstilling på Sjølingstad Uldvarefabrik i perioden 1. september–2. februar.

Utstillinga handler om hvordan andre verdenskrig fremdeles er med på å forme folks oppfatning av seg selv, sin familiehistorie og identitet, snart 80 år etter krigens slutt. 21 personer forteller sine historier om skam, ensomhet og vanskelige opplevelser. Knappt noen annen femårsperiode i norsk historie har satt så dype spor i folks bevissthet som den tyske okkupasjonen 1940-1945.

Om skoleopplegget:

Utstillinga står i publikumsmottaket på museumsfabrikken. De personlige historiene vil ha hovedfokus og opplegget tar 60–75 minutter. Vi kan ta imot en klasse om gangen i utstillinga. Ønsker dere å fylle opp en buss, kan besøket kombineres med ei omvisning i fabrikken.

Mer om utstillinga:

Mellom 1940 og 1945 ble hundretusenvís av tyske soldater beordret til Norge for å okkupere et land med en befolkning på knappe 3 millioner mennesker. Norge var det tysk-okkuperte landet som hadde flest tyske soldater per innbygger. I løpet av de fem

årene krigen varte, møtte tyskerne det norske lokalsamfunnet på ulike måter. De rekrutterte politiske sympatisører, og de straffet sine motstandere hardt og brutalt. De ansatte nordmenn for å bygge militære anlegg eller veier, og de ble forelsket i norske jenter og giftet seg med dem. Da okkupasjonen var slutt i 1945, forlot tyskerne Norge. Men de hadde satt merker etter seg. Fremdeles strever mange med langtidsvirkningene av det som skjedde under krigen. I noen familier er det den dag i dag, to til tre generasjoner senere, utfordrende å snakke om hva som skjedde.

21 personlige historier

I 2020 gikk Vest-Agder-museet åpent ut og spurte om noen ville dele sin historie med oss. Vi fikk blant annet historier om kvinner som hadde hatt et forhold til en tysk soldat, deres barn og barnebarn, etterkommere av NS-medlemmer og etterkommere av motstandsfolk som satt i tysk fangenskap – uten å oppnå anerkjennelse etter krigen. Flere historier vitner om traumatiske hendelser, under og etter krigen, som har satt tydelige spor i familiene. 21 av informantene har gitt oss lov til å gjenfortelle historiene, de fleste under løfte om anonymitet.

Vandretstillinga presenterer de 21 beretningene. Mange historier handler om skam, ensomhet og – kanskje mest av alt – om hemmelighold. Disse temaene vil danne grunnlaget for formidlinga når museet inviterer skoleklasser på besøk.

De personlige fortellingene kan også leses i sin helhet i bokform/utstillingskatalog.

Ta kontakt om dere ønsker å vite mer om opplegget, eller for å avtale dato. Vi har en del reserveringer høst, men er helt ledige i hele januar.

Kontaktperson:

Judith Seland Nilsen

j.s.nilsen@vestagdermuseum.no

Tlf: 48 85 48 06

Brumle er snart 50 år og skal på utstilling. Han skal bli sett. Selv har han sett mye, kanskje for mye. På et tidspunkt måtte bestemoren gi ham nye knappeøyne. De andre falt av. «Jeg tenkte alltid at det var fordi Brumle hadde sett for mye stygt at han valgte å «slippe» øynene», sier eieren – Brumles beste venn. Hennes historie og 20 andre kan du oppleve i Vest-Agder-museets vandretstilling, «Det snakker vi ikke om! Familiehemmeligheter etter krigen».

VESTAGDERMUSEET

VI FORTELLER DIN HISTORIE